

ತರಳಬಾಳು "ಕೃಷಿ ನಿಂಚನ"

ತರಳಬಾಳು ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ, ದಾವಣಗೆರೆ.

ದೂರವಾಣಿ : 08192-263462

ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ

ಮಿಂಚಂಚಿ : dvgtkvk@yahoo.com

ಫ್ಯಾಕ್ಸ್ : 08192-260969

(Quarterly News Letter)

ಅಂತರ್ಜಾಲ : www.taralabalukvk.com

ಜುಲೈ-ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2010

ಸಂಪುಟ: 3. ಸಂಚಿಕೆ : 4

ನಿಂಚನಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ.....

ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ
ಇದರ ಸಾಕಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬದ್ಧತೆ

ಆತ್ಮೀಯ ಸಂಘಗಳೇ,

ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ ಅವಧಿಯ ಬಿಸಿ, ಮಳೆಗಾಲದ ತಂಪಿನಲ್ಲೂ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆವರಿಸಿದ್ದು ನಿಜ. ಅನುಮೋದನೆಗೊಂಡ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ರೈತರ ಆಯ್ಕೆ, ಬೀಜ, ಗೊಬ್ಬರ, ಬಿತ್ತನೆ ಸಸ್ಯಗಳ ಒಂದುಗೂಡಿಸುವಿಕೆ, ಸಮರ್ಪಕ ಬಿತ್ತನೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಇಡೀ ತಂಡವು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಜುಲೈ ಮಾಸದ ಕಡೆ 3 ದಿನಗಳು ಅತ್ಯಂತ ವಿಶೇಷವಾಗಿದ್ದವು.

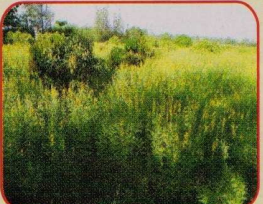
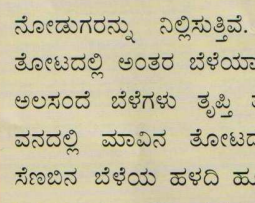
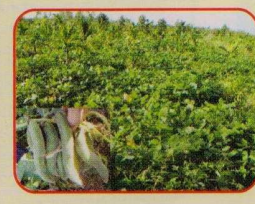
'ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕೃಷಿ' (ಫುಕುವೋಕಾ ಮಾದರಿ) ಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ, ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಸಕ್ತಿಯಿರುವ ನೂರು ಮಂದಿ ರೈತರನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಉದ್ದಗಲಗಳಿಂದ ಆಹ್ವಾನಿಸಿ, ನಮ್ಮ ತರಳಬಾಳು ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರದ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ ("ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಸದಾವಕಾಶಗಳು") ವೊಂದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಸ್ಮರಣೀಯ. ಇದನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ 'ಇಕ್ವಾ' ಮತ್ತು 'ಭಾರತೀಯ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಥೆ' ಇವರು ನಮ್ಮ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದರು. ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಔಷಾಂಗ್‌ಬಾದ್‌ನ ಹಿರಿಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕೃಷಿಕ ಶ್ರೀ ರಾಜು ಟೈಟಸ್ ರವರು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೃಷಿಯ ಜಟಿಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರದ ಬೆಳಕಿನ ಕಿರಣವನ್ನು ಈ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಕಂಡಂತಾಯ್ತು. ನಮ್ಮ ದಾವಣಗೆರೆಯ ಯುವ ಕೃಷಿಕ

ರಾಘವರ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕೃಷಿ ತೋಟವು, ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ಬೀಡಾಗಿತ್ತು. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಂಥಹ ಆಯೋಜನೆ. ಇದೇ ಮೊದಲೆಂದು ಎಲ್ಲರ ಉದ್ಧಾರ. ನಮಗೆ ಧನ್ಯತೆಯ ಭಾವ.

ಜೊತೆಗೆ, ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ 100 ಜನ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ರೈತರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿ ಅನುಸಂಧಾನ ಪರಿಷತ್‌ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ (10 ದಿನ) ತರಬೇತಿ ನೀಡಿದ್ದು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಇಲಾಖಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿದ್ದು, ಜಲಸಂವರ್ಧನೆ ಯೋಜನಾ ಸಂಘದಡಿ ಯಲ್ಲಿ 20 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಆಧುನಿಕ ಪಶುಸಂಗೋಪನಾ ವಿಧಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿದ್ದು (1500 ರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದು), 180 ಜನ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳುಳ್ಳ ರೈತರಿಗೆ ಮೀನುಕೃಷಿ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಜಲಾನಯನ ಇಲಾಖೆಯ ಅನುದಾನದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ್ದು, ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ತಂಡಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯಾಯಾಮ ಮತ್ತು ಚೈತನ್ಯ ಒದಗಿಸಿತ್ತು.

ಕೇಂದ್ರದ ಕದಳಿ ಮತ್ತು ಕೇಸರಿವನಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಅನೇಕ ಬೆಳೆಗಳು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿವೆ (ಕೆಲಕ್ಷಣ ಹಂದಿ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ಮರೆತು ಬಿಡೋಣ). ಸಾವಯವ ಭತ್ತದ ತಾಕು, ಯಂತ್ರದಿಂದ ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ ಭತ್ತದ ತಾಕು, ಹೊಸದಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣ

ವಂದಿ ದ' ಮೀನು ಕೃಷಿ ಹೊಂಡದ ಬದುಗ' ಮೇಲೆ ಬೆಳೆದ ಹೀರೇಕಾಯಿ, ನುಗ್ಗೆ, ಬಾಳೆ, ಹರಳು, ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಳೆ ನೀರನ್ನು ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಛಾವಣಿಯಿಂದ ಹೊಂಡಕ್ಕೆ ಕೊಯ್ದು ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಅನೇಕ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳು, ಹಸಿರು ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಮಾವಿನ ಸಸಿಗಳು, ರಾಗಿ ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆ ತಾಕು, ಹೀಗೆ ಕಣ್ಣಿನ ಸೆಳೆಯುವ ಬೆಳೆಗಳು ನೋಡುಗರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿವೆ. ತೋಳಹುಣಸೆಯ ಕೇಸರಿವನದಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಅಂತರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಹಾಕಿರುವ ತೋಗರಿ, ವೆಲ್‌ವೆಟ್ ಬೀನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಅಲಸಂದೆ ಬೆಳೆಗಳು ತೃಪ್ತಿ ತಂದಿವೆ. ಅದೇ ವನದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುವ ಸಣಬಿನ ಬೆಳೆಯ ಹಳದಿ ಹೂವುಗಳು ಕಣ್ಣಿನ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿವೆ (ಅವನ್ನು ಕದ್ದು ರೊಟ್ಟಿ ಜೊತೆ ಪಲ್ಯಕ್ಕಿಂದು ತಿನ್ನುವ ನೆರೆ ಹೊರೆಯ ಜನರ ತಲೆಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಬರುವುದೆಂದು ಶಿವ ಶಿವ).

ಕೇಂದ್ರದ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ ತಯಾರಿಸಿ ಆಗಿದ್ದು, (2009-10), ಮಂಡನೆಗಾಗಿ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಮೊದಲವಾರ ತೆರಳಬೇಕಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಂಟಿ ಕೃಷಿ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಡಾ. ಆರ್. ಜಿ. ಗೊಲ್ಲಾರ್‌ರವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಂವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದ ತಜ್ಞರುಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದು ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವವನ್ನು ತಂದಿವೆ. ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ಕೃಷಿ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರದ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದ 'ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಪ್ತಾಹ' ಕಳೆದ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷವಾಗಿತ್ತು. ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕಳೆದ 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ ಮತ್ತು ಹೊರಾಂಗಣ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತು ಕೊಟ್ಟು ಈಗ ಸ್ಥಿರೀಕರಣ ಮಟ್ಟ ತಲುಪಿದ್ದು, ಕೇಂದ್ರದ ತಜ್ಞ ಮಿತ್ರರ ಆಶಯ ಸೂಕ್ತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದರ ಕಡೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಲಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲು ಹರ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಎಂದಿನಂತೆ ಭರಪೂರ ಪ್ರೀತಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬದ ಶುಭಾಷಯಗಳು. ನಮಸ್ಕೆ.

-ಡಾ. ದೇವರಾಜ ಟಿ.ಎನ್.

ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಭಾಹ

ಡಾ. ಆರ್.ಜಿ. ಗೊಲ್ಲರ್‌ರವರು ರೈತರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವುದು

ಮೇಣದ ಬತ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಸಂಘದ ಮಹಿಳೆಯರು

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 13 ರಿಂದ 17, 2010 ರವರೆಗೆ ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಭಾಹವನ್ನು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು. ರೈತ-ವಿಜ್ಞಾನಿ ಸಮೂಹ ಸಂವಾದ, ಪರಿಣಿತ ತಜ್ಞರಿಂದ ವಿಷಯ ಮಂಡನೆ, ಕ್ಷೇತ್ರಭೇಟಿ, ರೈತರಿಗಾಗಿ ವಿವಿಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು, ಕೃಷಿ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ ಇತ್ಯಾದಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶಗಳು ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳು ಎಂಬ ಧ್ಯೇಯ ವಿಷಯದಡಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ಸಹ ಪ್ರಾಯೋಜಕತ್ವ ವಹಿಸಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿದ ಡಾ. ಆರ್.ಜಿ. ಗೊಲ್ಲರ್, ಜಂಟಿ ಕೃಷಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ದಾವಣಗೆರೆ ಮತ್ತು ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಚಿಂತಾಲ್, ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರು, ಜಿಲ್ಲಾ ಕೃಷಿ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರ, ಕಾಡಜ್ಜಿ ಇವರುಗಳು ಉಪಯುಕ್ತ ಕೃಷಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ರೈತರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡರು. ರೈತರಿಂದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿ, ರೈತ ಪರಿಣಿತರಿಂದ ಪ್ರವಚನ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದು ಈ ಸಭಾಹದ ಪ್ರಮುಖ ಆಕರ್ಷಣೆಯಾಗಿತ್ತು. ಮಳಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪ್ರಾಯೋಜಿತವಾದ ರೈತ ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಉತ್ಪಾದನೆಗೊಂಡ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ

ಮೇವು ಕತ್ತರಿಸುವ ಯಂತ್ರವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವ ರೈತರು

ಕೇಂದ್ರದ ತಾಕುಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಲು ತೆರಳುತ್ತಿರುವ ರೈತ ಬಂಧುಗಳು

ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ವಾರಣಾಸಿ ಫೌಂಡೇಶನ್ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಸಂದರ್ಭ. ಡಾ. ವಾರಣಾಸಿ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿರವರು ಸಂದರ್ಶಕರೊಂದಿಗೆ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ನಡೆಸಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದರು. (ಯೋಜನೆ: ಶ್ರೀ ಬಸವನಗೌಡ ಎಂ.ಜಿ., ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಷಯ ತಜ್ಞರು).

ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಮೀನುಕೃಷಿ ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಜಲಾನಯನ ಇಲಾಖೆ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿವಿಧ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಂದ ಆಗಮಿಸಿದ್ದ 180 ರೈತರುಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಯಿತು. (ಯೋಜನೆ: ಡಾ. ದೇವರಾಜ ಟಿ.ಎನ್.)

ಜಲಸಂವರ್ಧನೆ ಯೋಜನಾ ಸಂಘ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಸಮಗ್ರ ಜಾನುವಾರು ಸಾಕಣೆ ಪರಿಣಿತ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿವಿಧ ಪಟ್ಟಣ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. (ಯೋಜನೆ: ಡಾ. ಜಯದೇವಪ್ಪ ಜಿ. ಕೆ., ವಿಷಯ ತಜ್ಞರು ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ).

ಒಳ ಆವರಣ ತರಬೇತಿ		ಹೊರ ಆವರಣ ತರಬೇತಿ	
ತರಬೇತಿ ಸಂಖ್ಯೆ	ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆ	ತರಬೇತಿ ಸಂಖ್ಯೆ	ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆ
16	430	06	101

ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಒಳ ಆವರಣ ತರಬೇತಿ		ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಹೊರ ಆವರಣ ತರಬೇತಿ	
ತರಬೇತಿ ಸಂಖ್ಯೆ	ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆ	ತರಬೇತಿ ಸಂಖ್ಯೆ	ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆ
07	209	08	380

ಪಾರ್ಥೀಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಕೃಷಿಯ ದುಷ್ಟರಿಣಾವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಚಿತ್ರವೊಂದನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ, ಇದರ ಹತೋಟಿ ಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ದೈತ್ಯ ಸಿಹಿನೀರು ಸೀಗಡಿ ಕೃಷಿಯ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರೈತರ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಮರಿಗಳನ್ನು ನವಿಲೆಯ ವಲಯ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗಿತ್ತು.

ಕಾಲುವಾಯಿ ಬೇನೆ ಲಸಿಕಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪಶುಪಾಲನಾ ಪಶುವೈದ್ಯ ಸೇವಾ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಆಂಜನೇಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ, ಆವರಣ ಇವರ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು. 100 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ರೈತರು ಇದರ ಉಪಯೋಗ ಪಡೆದರು.

ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರದ ಭತ್ತದ ತಾಕುಗಳಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರಚಾಲಿತ ನಾಟಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ನೂರಾರು ಜನ ರೈತರು ಇದನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿ ಉಪಯುಕ್ತ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದರು.

2010-11 ಮುಂಗಾರು ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ಮುಂಚೂಣಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳು

- ☛ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳ ಹೇಮ (NAH-1137) ಸಮಗ್ರ ಬೆಳೆ ನಿರ್ವಹಣೆ
- ☛ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ ರಾಗಿ ತಳಿಗಳಾದ KMR-301 ಮತ್ತು MR-6 ಸಮಗ್ರ ಬೆಳೆ ನಿರ್ವಹಣೆ
- ☛ ಭತ್ತದಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳೆ ನಿರ್ವಹಣೆ
- ☛ ಟೊಮ್ಯಾಟೋದಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ
- ☛ ಅಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಮುಂಡಿಗೆ ರೋಗದ ನಿರ್ವಹಣೆ
- ☛ ಬಾಳೆಯಲ್ಲಿ ಬನಾನಾ ಸ್ಪಷ್ಟಲ್ ಬಳಕೆ
- ☛ ಬಾಳೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗಟೊಕಾ ಎಲೆಚುಕ್ಕೆ ರೋಗದ ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆ
- ☛ ಒಳನಾಡು ಹೊಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಗೇಶಿಯಸ್ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಗೆಂಡೆ ಮೀನುಗಳ ಮಿಶ್ರ ಕೃಷಿ
- ☛ ಮಾವಿನಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಂಗೋ ಸ್ಪಷ್ಟಲ್ ಬಳಕೆ
- ☛ ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳೆ ನಿರ್ವಹಣೆ

2010-11 ಮುಂಗಾರು ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರಯೋಗಗಳು

- ☛ ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿಗಾಗಿ ಸಸ್ಯ ಜ್ಯಾಮಿತಿಯ ತುಲನೆ
- ☛ ವೀಳ್ಯೆದಲೆ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಆಧಾರ ಸ್ತಂಭ ಗಿಡಗಳ ತುಲನೆ
- ☛ ಅಡಿಕೆ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಬಸವನಹುಳು ನಿರ್ವಹಣಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ತುಲನೆ
- ☛ ಅಡಿಕೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಅಂತರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಮ್ಯುಕುನಾ ಮತ್ತು ಅಲಸಂದೆ ಬೆಳೆಗಳ ತುಲನೆ
- ☛ ತೊಗರಿ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ತುಲನೆ
- ☛ ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಆದಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಏಳ್ಳಿನಲ್ಲಿ ತೊಗರಿ ಅಂತರ ಬೆಳೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ತುಲನೆ
- ☛ ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಗಳಾದ Co-3 ಮತ್ತು DHN-6 ಇಳುವರಿ ತುಲನೆ
- ☛ ಹಸುಗಳಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಮೂಲವಾಗಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ತುಲನೆ

ಮುಂಚೂಣಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಹಾಗೂ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರಯೋಗ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

ಅಡಿಕೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಅಂತರ ಬೆಳೆ ಮತ್ತು ಕಳೆ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ವೆಲ್ಟೆಬೀನ್ಸ್ ಅನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಾತ್ಮಕವಾಗಿ ರೈತರ ತಾಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಲಾಗಿದೆ. (ಕುರ್ಕಿ ಗ್ರಾಮ)

ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳ ಹೈಬ್ರಿಡ್‌ಗಳಾದ NAH-2049 (ನಿತ್ಯಶೀಲ) ಮತ್ತು NAH-1137 (ಹೇಮಾ) ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಇವುಗಳನ್ನು ರೈತರ ತಾಕುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧನೂರು, ಹಾಲೇಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಸೊಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ವೀಳ್ಯೆದಲೆಯ ಆಧಾರ ಸ್ತಂಭ ಗಿಡಗಳ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಹಾಲವಾಣಿ ಗಿಡಗಳ ಬಳಕೆ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಬೆಳ್ಳುಡಿ, ಹನಗವಾಡಿ ಮತ್ತು ಆಲೂರು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಮುಖಾಂತರ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಮೀನು ಕೃಷಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ರೈತರ ಹೊಂಡದಲ್ಲಿ ಮೀನುಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಿರುವ ದೃಶ್ಯ (ಬುಳ್ಳಾಪುರ, ಕೆಂಚನಹಳ್ಳಿ, ಯಲವಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮಗಳು)

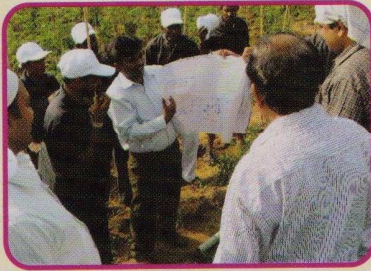
ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ಕೊಡುವ ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಕೃಷಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಕಂದಗಲ್, ಜೋಡಿಚಿಕ್ಕನಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಕುಕ್ಕುವಾಡ ರೈತರ ತಾಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ (DHN-6, Jowar COFS-29, Guinea-BG1, Lucerne-T9)

ರೈತಕ್ಷೇತ್ರ ಪಾಠಶಾಲೆ

ರೈತಕ್ಷೇತ್ರ ಪಾಠಶಾಲೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಟೊಮ್ಯಾಟೋ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳೆ ನಿರ್ವಹಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧನೂರು ಗ್ರಾಮದ ರೈತರಿಗೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಟೊಮ್ಯಾಟೋ ಬೆಳೆಗೆ ವೆಜಿಬಲ್ ಸ್ಪಷ್ಟಲ್ ಲಘುಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಆಕಾಶವಾಣಿ ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಜತ್ತರಗೊಂಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ಕಿವಿಯಿಂದ ವರ್ಗಾವಣೆಗೊಂಡ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ ರೈತರ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಆಕಾಶವಾಣಿ ಭದ್ರಾವತಿಯಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬಿತ್ತರಮಾಡಲಾಯಿತು.

11 ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮಾಹಿತಿಯುಳ್ಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಕೇ-ಟಿವಿ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಳ ಜತ್ತರಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

ನಿಸರ್ಗ 'ದತ್ತ' ಕೃಷಿ-ಎಲ್ಲರ ಬಾಳಲ್ಲಿ ಮಿಷಿ

ಶಿರೋನಾಮೆ	ಹೆಸರು
ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಐಮೆ	ಡಾ ಜಯದೇವಪ್ಪ ಜಿ. ಕೆ.
ಬೇಟೆಕಾಟು ಬೆಳೆರಳು ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ಆಧುನಿಕ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು	ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಜಿ. ಓ.
ಲಾಭದಾಯಕ ಮೀನು ಕೃಷಿ	ಡಾ ದೇವರಾಜಿ ಜಿ. ಎನ್.

ಹಸಿರೆಲೆ ಗೊಬ್ಬರಗಳು :

ಗಿಡಗಳ ಎಲೆ, ಕಾಂಡ ಮತ್ತು ಇತರ ಭಾಗಗಳು ಹಸಿರಾಗಿರುವಾಗಲೇ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರ ಬಳಕೆಯು ಸಾರಜನಕದ ಬಳಕೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ. ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರಗಳು ಎರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಹೊಲ ಅಥವಾ ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು, ಅವನ್ನು ಬೆಳೆದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಭೂಮಿಗೆ ಮರು ಬಳಸುವುದು ಅಥವಾ ಮಗ್ಗು ಹೊಡೆಯುವುದು ಇದು ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರ ಪದ್ಧತಿ, ಹಸಿರೆಲೆ, ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು ಬಹುವಾರ್ಷಿಕ ಪೊದೆ ಅಥವಾ ಗಿಡ ಮರಗಳಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಿ ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ತಂದು ಭೂಮಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದು ಹಸಿರೆಲೆ ಗೊಬ್ಬರ ಪದ್ಧತಿ.

ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಮೂಲ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಹೊಲ ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಹೂವಾಡುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ 30 ರಿಂದ 60 ದಿವಸಗಳ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮಣ್ಣಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದು. ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ತೇವಾಂಶದಿಂದ ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ದ್ವಿದಳ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಸೂಕ್ತ. ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಮಗ್ಗು ಹೊಡೆಯುವಾಗ ಗಿಡದ ಕಾಂಡಗಳು ಬಲಿತು ನಾರಾಗಿರಬಾರದು. ಹವಾಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅನುಸರಿಸಿ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ತೇವಾಂಶವಿರುವಾಗ ಸೇರಿಸುವುದು ಉತ್ತಮ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಂಗಾಲ ಮತ್ತು ಸಾರಜನಕದ ಪ್ರಮಾಣ (C:N ratio) ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಡಿಸ್ಕ್ ನೇಗಿಲಿನಿಂದ ಅಥವಾ ಎತ್ತಿನ ಕುಂಟೆ ಹೊಡೆದು 7-8 ಅಂಗುಲ ಆಳಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಮುಚ್ಚುವ ಹಾಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಮುಂದಿನ ಬೆಳೆ ಬಿತ್ತುವುದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಮುಂಚೆಯೇ ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಎಕರೆಗೆ 6-10 ಟನ್ ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರ ಸೇರಿಸುವುದರಿಂದ ಬೆಳೆಗೆ ಸುಮಾರು 50-75 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ನಷ್ಟು ಸಾರಜನಕ ದೊರಕಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಸೇಬು, ಸೆಸಬಿಯಾ, ಅಲಸಂದೆ ಮತ್ತು ಸ್ಪೈಲೋಸ್ಯಾಂತ್ಸ್ ಬೆಳೆಗಳು ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ 25-35, 25-30, 10-12 ಮತ್ತು 8-14 ಟನ್ ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಗ್ಲಿರಿಸಿಡಿಯಾ (ಗೊಬ್ಬರ ಗಿಡ) ಮತ್ತು ಚೋಗಚಿ (ಬದುಗಳ ಮೇಲೆ 1500 ಗಿಡಗಳು/ಹೆ.) ಪ್ರತಿ ಗಿಡಕ್ಕೆ 15-20 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಹಾಗೂ ಹೊಂಗೆ 250 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರ ಕೊಡುತ್ತವೆ.

ಮೀನುಕೃಷಿ :

ಹೊಂಡಕ್ಕೆ ಮೀನು ಮರಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ? ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ, 15 ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ (ಒಂದು ಗುಂಟೆಗೆ 25 ಕೆಜಿ ಯಂತೆ) ದನದ ಸಗಣಿ ಹಾಕಿ, ಫ್ಲಾಂಕ್ಸ್ ಸಾಂದ್ರತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಹಾವು ಕಪ್ಪೆ ಹೊಂಡಕ್ಕೆ ಸೇರದಂತೆ ಸುತ್ತಲೂ ಹಳೆ ಬಲೆಯನ್ನೂ, ಶೇಡ್ ನೆಟ್‌ನ ತುಂಡನ್ನೂ ಎರಡಡಿ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ. ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಹೆದರಿಸಲು ಫ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ಬೆಳಕಿನ ಮಿಂಚುವ ಬಣ್ಣದ ಹಾಳೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ. ಗುಂಟೆಗೆ 1/2 ಕೆಜಿ ಯಂತೆ ಮೇಲು ಆಹಾರವನ್ನು ನೀಡಿ (ಶೇಂಗಾ ಹಿಂಡಿ + ಅಕ್ಕಿ ತೌಡು).ಬದು ಅಗಲವಿದ್ದ, ಸ್ವಲ್ಪ ತರಕಾರಿ-ಸೊಪ್ಪು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿ, ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಹೊಂಡದಿಂದಲೇ ತರಕಾರಿ ಪೂರೈಸಿ. ನೀರಿನಂತ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ವ್ಯರ್ಥ ಆಗೋದು ಬೇಡ, ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ 5% ಹೊಸ ನೀರನ್ನು (ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ) ಹೊಂಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿ. ಹೊಂಡದ ಸುತ್ತ ದಿನಕ್ಕಿರಲೂ ಬಾರಿ ತಿರುಗಾಡಿ ಹೆಮ್ಮೆಪಡಿ. ಪ್ರೋಟೀನ್‌ಯುಕ್ತ ಆಹಾರ ಬೆಳೆವ ಕೃಷಿಕ ನೀವೆಂದು ಸಂತಸದಿಂದ ಬೀಗಿ.

ವರ್ಯಾಯ ಕೃಷಿ ವಿಧಾನಗಳು ಹಾಗೂ ಭೂ ನಾರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನ ಒಲವುಳ್ಳ ಹೊಣೆ

ತೆರೆದ ಅಂಚೆ

ಕಡಲೆ :

JG-11 (ಬರ ಮತ್ತು ಸೊರಗುರೋಗ ನಿರೋಧಕ) ತಳಿಯನ್ನು ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿ. ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ 4 ಗ್ರಾಂ/1 ಕೆಜಿ. ಬೀಜಕ್ಕೆ ಬೀಜೋಪಚಾರ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸೊರಗುರೋಗ ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು. ರೈಜೋಬಿಯಂ ಹಾಗೂ ರಂಜಕ ಕರಗಿಸುವ ಅಣುಜೀವಿಗಳಿಂದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉಪಚರಿಸಿ ಬಿತ್ತಿರಿ. ಬಿತ್ತುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ 40 ಕೆಜಿ ಡಿ.ಎ.ಪಿ. ಹಾಗೂ 6 ಕೆಜಿ ಯೂರಿಯಾ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸುವುದು. ಬಿತ್ತನೆಯನ್ನು ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದೊಳಗಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿ. ಕಡಲೆ ಹೂವಾಡುವ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಶೇ. 2 ರ ಯೂರಿಯಾ (20 ಗ್ರಾಂ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ) ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಈ ಸಿಂಪರಣೆಯನ್ನು ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳ ಜೊತೆಗೂ ಸಹ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಗೆ ಎರಡು ಸಲ ನೀರಾವರಿ ಸಾಕು. ಮೊದಲನೇ ನೀರಾವರಿ ಬಿತ್ತಿದ 45 ದಿವಸಗಳಿಗೆ (ಹೂ ಬಿಡುವಾಗ), ಎರಡನೇ ನೀರಾವರಿ ಬಿತ್ತಿದ 75 ದಿವಸಗಳಿಗೆ (ಕಾಳು ಕಟ್ಟುವಾಗ) ತಪ್ಪದೆ ಕೊಡಬೇಕು.

ಕಾಯಿ ಕೊರಕ : ಮರಿಹುಳುಗಳು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಎಲೆಯನ್ನು ಕೆರೆದು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಮೊಗ್ಗು ಮತ್ತು ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಕಾಯಿ ಕಟ್ಟುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮರಿಹುಳು 20-30 ಕಡಲೆಕಾಯಿ ನಾಶ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ :

ಬೂದಿರೋಗ ನಿರೋಧಕ ತಳಿ **KBSH-53** ಅನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಗುಣಿಗೆ ಎರಡೆರಡು ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಸಸ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಾಪಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು, ಬಿತ್ತಿದ 15-20 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಗುಣಿಗೆ ಒಂದೇ ಸಸಿ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಸಸಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಹೂವ ಬಿಡುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ 8 ರಿಂದ 10 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಕೈಯಿಂದ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಶೇ. 20 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿಯ ನಂತರ ಆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ ಬೆಳೆಯಬಾರದು.

ಕಪ್ಪುತಲೆ ಕಂಬಳ ಹುಳು

ಲಕ್ಷಣಗಳು : ಎಲೆಯ ತಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗುಂಪಾಗಿದ್ದು ಮರಿಹುಳುಗಳು ಎಲೆಯ ಹಸಿರು ಭಾಗವನ್ನು ಕೆರೆದು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ.

ಹತೋಟಿ : ಕೈಯಿಂದ ಆರಿಸಿ ತತ್ತಿಗಳ ನಾಶಮಾಡುವುದು. ಮೆಲಾಥಿಯೋನ್ ಪುಡಿನ್ನು (ಎಕರೆಗೆ 8 ಕೆಜಿ) ಗಿಡಗಳ ಮೇಲೆ ಧೂಳೀಕರಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ಅ್ಯಾಮ್ಲಾ ಸೈಲೋಥ್ರಿನ್ 0.5 ಮೀಲೀ/ಲೀ. ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

ತೆನೆಕೊರಕ

ಲಕ್ಷಣಗಳು : ಮೊಗ್ಗು ಮತ್ತು ಕಾಳು ಕಟ್ಟುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಹುಳುಗಳು ತೆನೆಯ ಹೂವಿನ ಭಾಗ ಮತ್ತು ಎಳೆಕಾಳುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ.

ಹತೋಟಿ : ಇಂಡಾಕ್ಸಿಕಾರ್ಬ್ 0.3 ಮಿಲೀ ಅಥವಾ ಎಂಡೋಸಲ್ಫಾನ್ 2 ಮಿಲೀ ಅಥವಾ ಅಸಿಪೇಟ್ 1 ಗ್ರಾಂ/ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

ಭತ್ತ :

ಕಂದು ಜಿಗಿಹುಳು

ಲಕ್ಷಣಗಳು : ಪ್ರೌಢ ಮತ್ತು ಅಪ್ಪರೆ ಜಿಗಿಹುಳು ಕಾಂಡದ ಮೇಲಿಂದ ರಸ ಹೀರುತ್ತವೆ. ಗರಿಗಳು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಸುಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಕಾಳು ಜೊಳ್ಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಹತೋಟಿ : ಬುಪ್ರಫೆಜೆನ್ (1 ಮಿಲೀ/ಲೀ.) ಅಥವಾ ಅಸಿಟಾಮಿಕ್ಸಿಡ್ (0.3 ಗ್ರಾಂ/ಲೀ) ಅಥವಾ ಥಯೋಮೆಥಾಕ್ಸಮ್ (0.5 ಗ್ರಾಂ/ಲೀ) ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

ದುಂಡಾಣು ಅಂಗಮಾರಿ ರೋಗ

ಲಕ್ಷಣಗಳು : ತೆನೆಯ ಅಂಚಿನ ಗರಿಗಳು ಬಾಗಿ ತುದಿ ಹಡೆಯಂತೆ ಬಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಎಲೆಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ದನೆಯ ಒಣಗಿದ ಪಟ್ಟಿಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.

ಹತೋಟಿ : ಸ್ಟ್ರೆಪ್ಟೊಸೈಕ್ಲಿನ್ 0.4 ಗ್ರಾಂ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರದ ಆಕ್ಸಿಕ್ಲೋರೈಡ್ (2 ಗ್ರಾಂ) ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

ಬೆಂಕಿ ರೋಗ

ಲಕ್ಷಣಗಳು : ಗರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕಂದು ಕಂದು ಚುಕ್ಕೆಗಳಾಗಿ ಎಲೆಗಳು ಒಣಗುತ್ತವೆ. ತೆನೆ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಮಚ್ಚೆಯಾಗಿ ಕಾಳು ಜೊಳ್ಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಹತೋಟಿ : ಟ್ರೈಸೈಕ್ಲಿಕ್ ಜೋಲ್ (0.6 ಗ್ರಾಂ/ಲೀ) ಅಥವಾ ಕಿಟಾಜಿನ್ (1 ಮಿಲೀ/ಲೀ) ಅಥವಾ ಕಾರ್ಬನ್ ಡೈಜಿಮ್ (1 ಗ್ರಾಂ/ಲೀ) ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

ಸಂಪಾದಕರು : ಡಾ|| ದೇವರಾಜ ಟಿ.ಎನ್.

ಸಹ ಸಂಪಾದಕರು : ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನ ಜಿ.ಪಿ., ಶ್ರೀ ಬಸವನಗೌಡ ಎಂ.ಜಿ., ಡಾ|| ಜಯದೇವಪ್ಪ ಜಿ.ಕೆ., ಶ್ರೀ ರಘುರಾಜ ಜಿ., ಶ್ರೀ ಪ್ರಸನ್ನ ಕುಮಾರ್ ಎನ್. ಮತ್ತು ಡಾ|| ಪ್ರದೀಪ್ ಹೆಚ್.ಎಂ.

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿಯೋಜಕರು, ತರಕಾರಿ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ, ಕದಪೇವನಿ, ಎಲ್.ಐ.ಸಿ.ಕಾಲೋನಿ ಲೇಔಟ್, ಜಂಟಿ ರಸ್ತೆ, ದಾವಣಗೆರೆ-577004, ಕರ್ನಾಟಕ